

Ermənistan silahlı qüvvələrinin hücumları nəticəsində yaralanmış, mina qurbanı olmuş, əsirlikdə və girovluqda saxlanılmış şəxslər məhkəmədə ifadə veriblər

Ermənistanın Azərbaycana qarşı hərbi təcavüzü nəticəsində sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, o cümlədən təcavüzkar müharibənin hazırlanması və aparılması, soyqırımı, müharibə qanunlarını və qaydalarını pozma, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə, hakimiyyəti zorla ələ keçirmə, onu zorla saxlama və digər çoxsaylı cinayətlər törətməkdə təqsirləndirilən Ermənistan Respublikasının vətəndaşları Arayik Harutyunyan, Arkadi Qukasyan, Bako Sahakyan, Davit İsxanyan, David Babayan, Levon Mnatsakanyan və digərlərinin barəsində olan cinayət işləri üzrə açıq məhkəmə prosesinin baxış iclası avqustun 4-də davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsində hakimlər Zeynal Ağayevin sədrliyi ilə, Camal Ramazanovdan və Anar Rzayevdən ibarət tərkibdə (ehtiyat hakim Günel Səmədova) keçirilən məhkəmə iclasında təqsirləndirilən şəxslərin hər biri bildikləri dildə tərcüməçi, həmçinin müdafiələri üçün vəkillərlə təmin olunub.

İclasda təqsirləndirilən şəxslər, onların müdafiəçiləri, zərərçəkmiş şəxslərin bir qismi, onların hüquqi varisləri və nümayəndələri, həmçinin dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar iştirak ediblər.

Hakim Zeynal Ağayev prosese ilk dəfə qatılan zərərçəkmiş şəxslərə məhkəmə heyətini, dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorları, tərcüməçiləri və s. təqdim edib, habelə onların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

İfadə verən İncilab Məmmədov 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı yaşadığı Mingəçevir şəhərində mülki şəxs kimi zərər çəkdiyini bildirib. İ.Məmmədov 2020-ci il oktyabrın 4-də raket düşməsi nəticəsində ikimərtəbəli evinin dağıldığını, özünün və üç azyaşlı övladının dağıntılar altında qalaraq xəsarətlər aldıklarını söyləyib. Baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyevin suallarını cavablandıran zərərçəkmiş qeyd edib ki, evinin ətrafında heç bir hərbi obyekt yoxdur. "Sonradan öyrəndik ki, bu, Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atılan "Smerç" raketidir", - deyə o bildirib.

Elçin Bağirov da ifadəsində həmin gün Mingəçevirdə evinin yaxınlığına "Smerç" raketinin düşməsi nəticəsində maddi və mənəvi zərər çəkdiyini deyib. O, dövlət ittihamçısı Təranə Məmmədovanın suallarına cavabında hadisə nəticəsində özünün, anası Nabat Bağirovanın və dayısının yaralandığını söyləyib. Bildirib ki, dayısı aldığı xəsarətlər nəticəsində iş qabiliyyətini itirib.

Elməddin Əlişanov ifadəsində vurğulayıb ki, işğaldan azad edilmiş Qubadlı rayonunda 2021-ci il fevralın 26-da mina partlaması nəticəsində xəsarətlər alıb, nəticədə bir gözünü itirib.

Samir Sultanov ifadəsində söyləyib ki, 1994-cü ildə Füzuli rayonunda yaralanıb və əsir götürülüb. Ermənistanın Gorus rayonunda saxlanılıb, 1995-ci il aprelin 29-da Azərbaycana qaytarılıb.

Balaqardaş Məlikməmmədov qeyd edib ki, 2021-ci il fevralın 4-də mina partlaması nəticəsində xəsarət alıb. Hadisə zamanı daha bir hərbcı yaralanıb, digər hərbcı isə şəhid olub.

Nəzərəli Kərimov 2016-cı il mart ayında Tərtər rayonunun Qapanlı kəndində Ermənistan silahlı qüvvələrinin açdığı atəş nəticəsində yaralandığını deyib.

Samir Piriyeu bildirib ki, hərbi xidmət zamanı 2007-ci il mayın 5-də Tərtər rayonunun Çaylı kəndində Ermənistan silahlı qüvvələrinin açdığı atəş nəticəsində yaralanıb.

Zərərçəkmiş digər şəxslər Murad Babayev, Qismət Fərzaliyev, Rəşad Hacıyev, Ramazan Balakışiyev, Sakit Həsənov, Alim Əfəndiyev, Xəzri İsmayilov Nurlan Mansurov, Səməd İsgəndərov, Xətai Mansurov, Turac Nəzerov, Azad Mərdəliyev, Nizami Talıbov, İslam Tatayev, Əli Mehdiyev, Əliabbas Ələmov, Aqşin Ağayev, Samir Səmədov, Emil Məhərrəmov və Kənan Əhədov ifadələrində Vətən müharibəsi zamanı Ermənistan silahlı qüvvələrinin əcdıqları atəşlər nəticəsində yaralandıqlarını diqqətə çatdırıblar. K.Əhədov müharibədən sonra mina partlaması nəticəsində də xəsarətlər alıb.

Baş Prokurorluğun Dövlət ittihamının müdafiəsi üzrə idarəsinin şöbə rəisi Nəsir Bayramovun suallarını cavablandıran Ədalət Sultanov 2006-cı il sentyabrın 1-də Füzulinin Alxanlı kəndində Ermənistan silahlı qüvvələrinin təxribatı nəticəsində güllə xəsarəti aldığını söyləyib.

Dövlət ittihamçısı Vüsal Abdullayevin suallarına cavabında Səlim Məmmədov 1992-ci il fevralın 25-dən 26-na keçən gecə Xocalı soyqırımı zamanı girov götürüldüyünü qeyd edib. O, Xankəndiyə aparılıb, girovluq zamanı işgəncələrə məruz qalıb, döyülüb. Beş gün sonra Azərbaycan tərəfinə qaytarılıb. Zərərçəkmiş şəxs Məhəmməd Məmmədinin hüquqi varisi - anası Meh-

riban Məmmədova ifadəsində övladının Vətən müharibəsi zamanı, 2020-ci il oktyabrın 2-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin açdığı atəş nəticəsində şəhid olduğunu deyib.

Zərərçəkmiş Elmar İbrahimovun hüquqi varisi - anası Ümmü İbrahimova övladı Elmar İbrahimovun Vətən müharibəsində, 2020-ci il oktyabrın 2-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin açdığı atəş nəticəsində şəhid olduğunu vurğulayıb.

Dövlət ittihamçısı Fuad Musayevin suallarını cavablandıran zərərçəkmiş Adilə Əliyeva bildirib ki, 1992-ci ildə Xocalı soyqırımı zamanı qohumları və həmyerliləri ilə birlikdə girov götürülərək Xankəndiyə aparılıb. Soyqırımı zamanı doğmaları Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən qətlə yetirilib.

Daha sonra məhkəmədə fasilə elan olundu.

Fasilədən sonra prosesdə hakim elan edib ki, təqsirləndirilən şəxs Levon Balayana yeni vəkil təyin olunub. Levon Balayan ona yeni vəkil təyin olunmasına etiraz etmədiyini bildirib.

Ardınca məhkəmə prosesi zərərçəkmiş şəxslərin dindirilmələri ilə davam etdirilib.

Zərərçəkmiş Gəray Həşimov ifadəsində 1992-ci ildə Ağdam rayonunun Qərvənd kəndi uğrunda gedən döyüşlərdə qəlpə yaraları aldığı diqqətə çatdırıb.

Zülfüqar Hüseynov ifadəsində söyləyib ki, 1991-ci il sentyabrın 8-də Ağdam şəhərindən Xocavənd rayonunun Qaradağlı kəndinə gedərkən rayonun Kiş kəndində idarə etdiyi "LAZ" markalı avtobus atəşə tutulub. Hadisə nəticəsində avtobusda olan mülki şəxslərdən 8-i həlak olub, onlarla şəxs, o cümlədən Z.Hüseynov özü yaralanıb.

Faiq Məmmədov ifadəsində 1992-ci il sentyabrın 2-də yaralan-

ması nəticəsində əsir götürüldüyünü deyib. Əsirlikdə döyülüb, işgəncələrə məruz qalıb. Əsirliyinin 6 ay yarım müddətini İrəvanda saxlanılıb, həmin vaxt məcburi şəkildə müxtəlif işlərə cəlb olunub. 2 il 2 ay 14 gündən sonra əsirlikdən qaçıb. Həmin vaxt Şuşanın Xəlfəli kəndində saxlanılmış.

Bəhram Səmədov ifadəsində hərbi xidmətdə olarkən 2003-cü il aprelin 20-də Füzuli rayonunda postda Ermənistan silahlı qüvvələrinin açdığı atəş nəticəsində güllə yarası aldığını deyib. O, təqsirləndirilən şəxs Levon Mnatsakanyanın suallarına cavabında hadisənin Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atəş-kəsin pozulması nəticəsində baş verdiyini, qarşı tərəfin məqsədinin postu almaq olduğunu, lakin buna nail ola bilmədiyini qeyd edib.

Elşad Səmədov ifadəsində B.Səmədovun dediklərini təsdiqləyib. O, hadisə zamanı güllə yarası aldığını bildirib.

Tural Bəhrəmli ifadəsində 2020-ci il noyabrın 23-də Ağdam rayonunun işğaldan azad olunmuş hissəsində mina partlaması nəticəsində xəsarətlər aldığını diqqətə çatdırıb.

İlqar Səfərov ifadəsində hərbi xidmətdə olarkən 1995-ci il avqustun 17-də hərbcı yoldaşları ilə birlikdə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən əsir götürüldüyünü deyib. O və digər əsirlər döyülüb. Sonradan pul müqabilində Azərbaycan tərəfə qaytarılıb.

Zaur Mahmudov 2023-cü il dekabrın 26-da Ağdamda mina partlayışı nəticəsində xəsarətlər aldığını söyləyib.

Rüfət Balaməmmədov 1992-ci il martın 19-da Qazax rayonunun Aşağı Əskipara kəndində Ermənistanın açılan artilleriya atəşi nəticəsində yaralandığını qeyd edib.

Zərərçəkmiş şəxs Anar Vəliyevin hüquqi varisi - atası Həməzə Vəliyev övladının Vətən müharibəsi zamanı Suqovuşanda şəhid olduğunu deyib.

Müşfik Əliyev ifadəsində bildirib ki, 1993-cü il avqustun 23-də Füzulidən Beyləqana qayıdarkən nəqliyyat vasitəsi Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən atəşə tutulub. Nəticədə nəqliyyat vasitəsinin sərnişinlərindən 5-i həlak olub. Hadisə zaman o, əsir götürülüb. 2 il 9 ay 17 gün müddətində Xocavənddə, Xankəndidə, Şuşa həbsxanasında və digər ərazilərdə saxlanılıb. Əsirlik zamanı döyülüb, işgəncələrə məruz qalıb.

Zərərçəkmiş şəxs Allahverdi Babayevin hüquqi varisi - atası Ələt Babayev övladının 2020-ci ildə Vətən müharibəsinin ilk günündə Suqovuşan istiqamətində şəhid olduğunu diqqətə çatdırıb.

Baş prokurorun xüsusi tapşırıqlar üzrə köməkçisi Tuqay Rəhimlinin suallarını cavablandıran Rəşad Həziyev 2021-ci il sentyabrın 30-da Ağdamın Şelli kəndində mina partlaması nəticəsində xəsarətlər aldığını bildirib.

Sahib Abdullayev ifadəsində 2016-cı ildə Aprel döyüşləri zamanı yaralandığını deyib.

Afiq Qasimov ifadəsində 1993-cü il yanvarın 4-də əsir götürüldüyünü, aprelin 26-da Azərbaycan tərəfinə qaytarıldığını söyləyib. Bildirib ki, əsirlik zamanı döyülüb, işgəncələrə məruz qalıb.

Elməddin Alishanov ifadəsində 1994-cü il aprelin 18-də yaralı vəziyyətdə əsir götürüldüyünü qeyd edib. Əsirlik müddətində Ağdamda, Xankəndidə, habelə digər ərazilərdə saxlanılıb, Samvel Babayan üçün evin tikilməsi işlərinə məcburi şəkildə cəlb olunub. Əsirlik za-

manı döyülüb, işgəncələrə məruz qalıb, o cümlədən dişləri çıxarılıb.

Turan Məmmədovun hüquqi varisi Nağı Məmmədov qardaşının Vətən müharibəsində, 2020-ci il oktyabrın 7-də Suqovuşanda şəhid olduğunu vurğulayıb.

Yaşar Abdullayev 1994-cü ildə Kəlbəcər uğrunda döyüşlərdə əsir götürüldüyünü qeyd edib. Əsirlik zamanı Ağdərədə, Xankəndidə, Şuşa həbsxanasında və digər ərazilərdə saxlanılıb. Əsirlikdə mütemadi olaraq döyülüb, işgəncələrə məruz qalıb.1996-cı il mayın 8-də Azərbaycan tərəfə təhvil verilib.

Kamil Babayev ifadəsində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən əsir götürüldüyünü, 1 il 10 ay saxlanıldığını, əsirlik zamanı işgəncələrə məruz qaldığını bildirib.

Asif Bayramov ifadəsində hərbi xidmətdə olarkən 2003-cü ildə Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən əsir götürüldüyünü, bir həftədən sonra Azərbaycan tərəfə geri qaytarıldığını diqqətə çatdırıb.

Eyvaz Həbiyev ifadəsində 1993-cü ildə Murov istiqamətində Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən əsir götürüldüyünü, 2 il 8 ay müddətində işgəncələrə məruz qaldığını söyləyib.

Murad Əmirbəyov Vətən müharibəsi zamanı, 2020-ci il oktyabrın 22-də yaşadığı Qəbələ rayonuna Ermənistan silahlı qüvvələri tərəfindən raket atılması nəticəsində yaralandığını deyib.

Rasif Kərimzadə ifadəsində bildirib ki, 2022-ci il oktyabrın 2-də Xocavənd rayonunun Böyük Tağlar kəndində şirkət əməkdaşı qismində yenidənqurma işləri ilə məşğul olarkən mina partlaması nəticəsində xəsarətlər alıb.

Zərərçəkmiş digər şəxslər - Rafael Xəlilov, Fuad Musayev, Səlim Həsənov, Pünhan Əliyev, Niyad Əliyev, Emin Camalov, Məsim Əskərov, İbadət Yaqublu və Hüseyn Həmidov ifadələrində müxtəlif tarixlərdə Ermənistan silahlı qüvvələrinin təxribatları nəticəsində yaralandıqlarını vurğulayıblar.

Zərərçəkmişlər, həmçinin təqsirləndirilən şəxslərin, onların müdafiəçilərinin və özlərinin nümayəndələrinin suallarını da cavablandırıblar.

Məhkəmə prosesi avqustun 7-də davam etdiriləcək.

Qeyd edək ki, Ermənistan dövlətinin, onun dövlət qurumlarının vəzifəli şəxslərinin, hərbi qüvvələrinin və qanunsuz silahlı birləşmələrin bilavasitə rəhbərliyi və iştirakı, şifahi-yazılı qaydada verdiyi tapşırıq, göstəriş və təlimatları, maddi, texniki, şəxsi heyətlə verdiyi dəstəyi, mərkəzi qaydada idarəçiliyi əsasında, eləcə də ciddi nəzarəti altın-

da Azərbaycan ərazisində daxili və beynəlxalq hüquq normalarına zidd şəkildə, Azərbaycana hərbi təcavüz etmək məqsədilə yaradılmış, həmçinin Kəçəryan Robert Sedraki, Sarkisyan Serj Azati, Manukyan Vazgen Mikaeli, Sarkisyan Vazgen Zaveni, Babayan Samvel Andrani-ki, Balasanyan Vitali Mikaeli, Balayan Zori Hayki, Ohanyan Seyran Muşeqi, Qaramyan Arşavir Sureno-viç, Melkonyan Monte Çarlz və digərlərinin rəhbərliyi, bilavasitə və dolaylı iştirakları ilə Ermənistan dövləti, o cümlədən sözügedən cinayətkar birlik tərəfindən aparılan təcavüzkar müharibənin gedişində törədilmiş çoxsaylı cinayət faktlarına dair cinayət işi üzrə 15 təqsirləndirilən şəxs ittiham edilir.

Həmin şəxslər, yəni Harutyunyan Arayik Vladimiri, Qukasyan Arkadi Arşaviri, Sahakyan Bako Sahaki, İsxanyan Davit Rubeni, Manukyan David Azatini, Babayan David Klimi, Mnatsakanyan Levon Henrikoviç, Beqlaryan Vasilı İvani, Qazaryan Erik Roberti, Allahverdiyan Davit Nelsoni, Stepanyan Qurgen Homeri, Balayan Levon Romiki, Babayan Madat Arakeloviç, Martirosyan Qarik Qriqori, Paşayan Melikset Vladimiri Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 100 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 102 (beynəlxalq müdafiədən istifadə edən şəxslərə və ya təşkilatlara hücum etmə), 103 (soyqırımı), 105 (əhalini məhv etmə), 106 (köləlik), 107 (əhalini deportasiya etmə və ya məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (işgəncə), 114 (muzdluluq), 115 (müharibə qanunlarını və adətlərini pozma), 116 (silahlı münaqişə zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 118 (hərbi soyğunçuluq), 120 (qəsdən adam öldürmə), 192 (qanunsuz sahibkarlıq), 214 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218 (cinayətkar birlik (təşkilat) yaratma), 228 (qanunsuz olaraq silah, onun komplekt hissələrini, döyüş sursatı, partlayıcı maddələr və qurğular ələ etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 277 (dövlət xadiminin və ya ictimai xadimin həyatına sui-qəsd etmə), 278 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279-cu (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və qrupları yaratma) və digər maddələri ilə ittiham olunurlar.